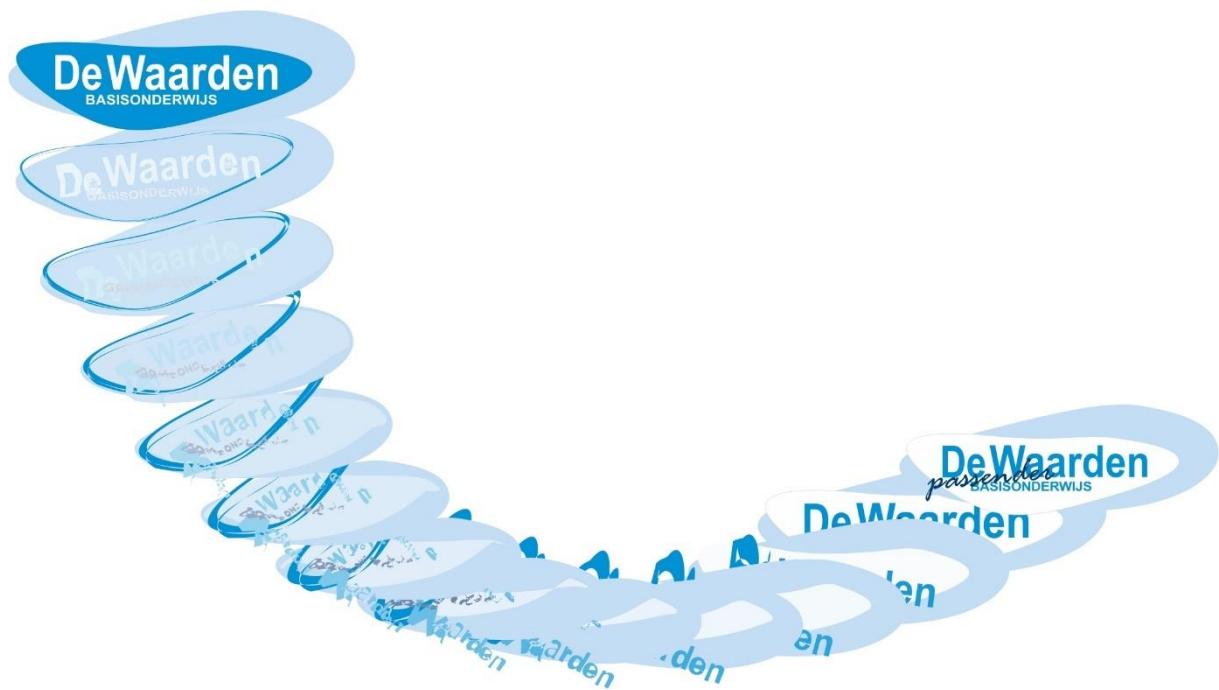

Passend Onderwijs

Op weg naar inclusie!

Procesplan Stichting de Waarden

April 2018

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
1. Aanleiding.....	4
2. Missie en Visie	5
3. Werkwijze	6
4. Opbrengsten.....	9
5. Tijdpad	10
6. Financiën	12
7. Ketenpartners.....	13
Bijlage 1: Activiteitenplanning	15
Bijlage 2: Communicatieplan.....	16
Bijlage 3: Projectopdracht	17
Bijlage 4: Todo	22

Voorwoord

Ieder mens verdient een plek in de maatschappij. Dat maakt de maatschappij pluriform. Het is dan vreemd dat scholen leerlingen met bepaalde kenmerken van elkaar scheidt en er homogene groepen van maakt. De vraag is of dat de beste keus is. Je kunt je de vraag stellen waar “Passend Onderwijs” om draait. Moet het passend zijn voor de organisatie; tijdbesparend, weinig excessen, financieel efficiënt, overzichtelijk, makkelijk uitvoerbaar, ...? Of draait het om het kind en moet de organisatie zich ontwikkelen naar een vorm waarbij ieder kind onderwijs en zorg krijgt aangeboden die het beste past bij wat dat kind nodig heeft? In onze optiek gaat het om het laatste. De wet op Passend Onderwijs gaat niet om integratie of separatie. Die wet bepaalt dat kinderen zo thuisnabij mogelijk onderwijs krijgen die het beste bij hen past. Wij zijn van mening dat hier een schone taak voor ons ligt.

Hoe kunnen we er voor zorgen dat het kind krijgt waar hij of zij recht op heeft? En hoe kunnen we het zo georganiseerd krijgen dat het voor leerkrachten haalbaar is? Leerkrachten hebben meer info nodig, moeten meer achtergronden kennen. Leerkrachten en kinderen hebben andere vaardigheden nodig. Hoe organiseer je inspraak voor ouders en hoe luister je naar hen?

De belangrijkste voorwaarde in dit geheel is het omdenken. Het groeien van “behoudend denkend” naar denken in kansen. Open staan voor verandering en er je schouders onder durven zetten. Een sprong in het diepe, zwemmen naar de overkant en vertrouwen op je zwemkunsten. Aan de andere kant als een ander mens er weer uit met een hoop meer ervaring en inzichten. Je weet nog niet precies wat er aan de andere kant ligt. Nou en. Hoe erg is dat? Als we nu gewoon dat bad inspringen, wat zou dat dan voor een kind kunnen betekenen?

Bernard van Gils
Voorzitter

1. Aanleiding

Passend Onderwijs is nu enkele jaren een feit. Ondanks dat de basis zo rond begin 2017 op orde leek, heerste er behoefte om het onderwijs binnen De Waarden anders vorm te geven: passender. Met meer aandacht voor het kind, de ouders, de eigenheid en voor 'waarden' die we belangrijk vinden.

Bij het ontstaan van zo'n behoefte gaan er vragen leven over de basis van de organisatie. Waar staan we voor? Waar gaan we voor? Waarom doen we de dingen die we doen en waarom doen we het op die manier?

Dit soort basale vragen is besproken in verschillende geledingen van de organisatie en met externen. In de loop van de tijd bleek de behoefte om zaken 'anders' te doen te groeien.

Passender bij het kind en passender bij de identiteit van De Waarden: vernieuwend en ontwikkelend, veilig en inspirerend! Krachtig in onderwijs! Inclusiever!

We moeten ons hierbij goed realiseren dat Stichting de Waarden een rol van betekenis heeft in de regio. Er gaan 2800 kinderen uit deze regio naar school en zij biedt 350 personen werk. Een van de scholen is een SBO-voorziening en vanuit de gehele regio van Dinteloord tot Hooge Zwaluwe en van Moerdijk tot Standdaarbuiten worden leerlingen aangemeld op die school. Zomaar inclusiever gaan werken binnen de Waarden is dus geen optie. Bij een proces om meer inclusief te gaan werken zal er goed moeten worden nagedacht over het dekkend aanbod binnen Samenwerkingsverband 30.02 en de rol van het SBO in dit gehele proces. Dit procesplan is een plan van De Waarden dat is opgesteld samen met het samenwerkingsverband en de gemeente. Samen gaan we inclusiever werken vormgeven.

2. Missie en Visie

Missie; Wat willen we bereiken?

We willen met de Procesgroep Passend Onderwijs onze bijdrage leveren aan veranderingen in het onderwijs van De Waarden. We willen bereiken dat kinderen, meer dan nu het geval is, zo thuisnabij mogelijk passend onderwijs krijgen om zo te worden tot waardevolle zelfstandigen in onze samenleving. We zijn hier gezamenlijk verantwoordelijk voor en zijn ervan overtuigd dat we dat kunnen bereiken door met elkaar op één plek samen te werken om zo ieder kind optimale ontwikkelkansen te kunnen bieden. Het welzijn van alle kinderen staat centraal zodat ontwikkeling op het hoogst passende niveau plaatsvindt.

Visie; Waarom doen we dit?

We geloven als Stichting De Waarden in een Waardengemeenschap waarin we met alle kinderen, ouders, medewerkers en externen samenwerken, vanuit kennis en kunde, om talenten optimaal te verbinden tot de mooiste creaties. We geloven in een maatschappij waarin iedereen optimaal tot zijn recht komt, aansluitend op de eigen mogelijkheden en kansen. We zijn ervan overtuigd dat inclusiever onderwijs en een rijke omgeving met stimulans en begrip daaraan bijdraagt.

3. Werkwijze

Dit plan is een procesplan. Het proces richting inclusief werken is een proces dat we samen vormgeven. Daarom kiest de regiegroep voor een werkwijze waar iedereen een rol in kan nemen. De werkwijze biedt ruimte om met en van elkaar te leren en de doelen en actiepunten aan te passen op basis van datgene wat er geleerd is. De projectgroepen zijn de plekken waar geleerd wordt, de regiegroep bewaakt het proces.

Regiegroep

In het schooljaar 2017-2018 is er een regiegroep in het leven geroepen. Deze regiegroep is de motor achter een veranderingstraject dat zorgvuldig en tegelijkertijd met lef moet worden vormgegeven. De regiegroep stimuleert, inspireert, daagt uit, jaagt goede initiatieven aan die bijdragen aan een verandering waar grote behoefte aan is. Iedereen mag meedoen aan die verandering.

De regiegroep vervult een belangrijke rol in het proces. Om deze rol goed te kunnen vervullen zijn diverse competenties nodig; creativiteit, beheersmatigheid, kritische reflectie, een verbinder, iemand die de vaart erin houdt. De voorzitter ziet erop toe dat deze rollen goed zijn vertegenwoordigd in de regiegroep.

De regiegroep inspireert, motiveert en daagt uit om toe te werken naar passender en inclusiever onderwijs. Iedereen binnen De Waarden kan het initiatief nemen of deelnemen aan projecten waarin we inclusiever en passender onderwijs geven. Dit noemen we Professionele Leergemeenschappen. De regiegroep beoordeelt de aanvragen voor Professionele Leergemeenschappen en monitort in hoeverre deze bijdragen aan de doelstellingen van het veranderproces. Dit doet de regiegroep aan de hand van uitgangspunten:

- Inclusiever werken, naar voorbeeld van onderwijs in een land als Oostenrijk;
- Leerkrachtgericht, leerkrachten moeten het in de praktijk brengen;
- Een aantal Schoolbreedgericht;
- Met oog voor onderwijs en zorg.

De regiegroep zorgt ervoor dat de leerpunten vanuit de PLG's verwerkt worden in de verdere aanpak. De werkwijze kan dus ook "cyclisch" genoemd worden. We geven samen vorm aan een proces waarmee we inclusiever onderwijs gaan verzorgen, zonder daarbij nu al precies te weten hoe dat proces exact gaat verlopen. We leren gaandeweg en van elkaar!

Projectgroepen

De projectgroepen zijn eigenlijk de belangrijkste groepen binnen dit proces. Hierin zitten de personen die het proces uitdenken en gestalte geven. Het zijn de "denkers en de doeners". Wat is een haalbare stap, hoe zou een goed werkende structuur eruit moeten zien, hoe maak ik het praktisch in de klas, hoe organiseer ik mijn les, ...? De procesvragen die gesteld worden, worden opgesteld door de regiegroep die het overzicht bewaakt en erop toeziet dat alle onderzoeken een samenhangend geheel blijven. De projectgroepen werken volgens de theorie van de PLG's, beschreven in het boekje "Starten met een Professionele LeerGemeenschap" van Maarten Bruns (Bazalt).

Deze groepen bestaan dus uit personen die gemotiveerd zijn, mee willen denken, compassie hebben met en antwoorden zoeken op de vragen die door de regiegroep uitgezet worden. Het zijn wisselende groepen. Niet ieder onderwerp zal iedereen aanspreken om over mee te praten. Er worden meerdere onderzoeksvragen tegelijk gesteld en dus zullen er meerdere projectgroepen tegelijkertijd werkzaam zijn.

De leden van de projectgroepen hoeven niet per definitie leerkrachten te zijn. Omdat er een specifieke onderzoeksvraag gesteld wordt door de regiegroep, heeft iedere projectgroep de mogelijkheid om externe specialisten te betrekken. Voor zij daadwerkelijk aan de slag gaan dienen ze zich te conformeren aan de onderzoeksvraag en de kaders die daarbij gesteld worden. Alle procesopdrachten worden bekend gemaakt op Sharepoint. Via die weg worden personen gevraagd om in te stappen in de projectgroepen. Zij houden contact met de voor die opdracht aangestelde verantwoordelijke binnen de regiegroep om het proces gaande te houden. Op datzelfde Sharepoint worden de ontwikkelingen bijgehouden van de projectopdracht middels een vastgesteld format voor projectopdrachten.

Organisatiestructuur Procesgroep Passend Onderwijs

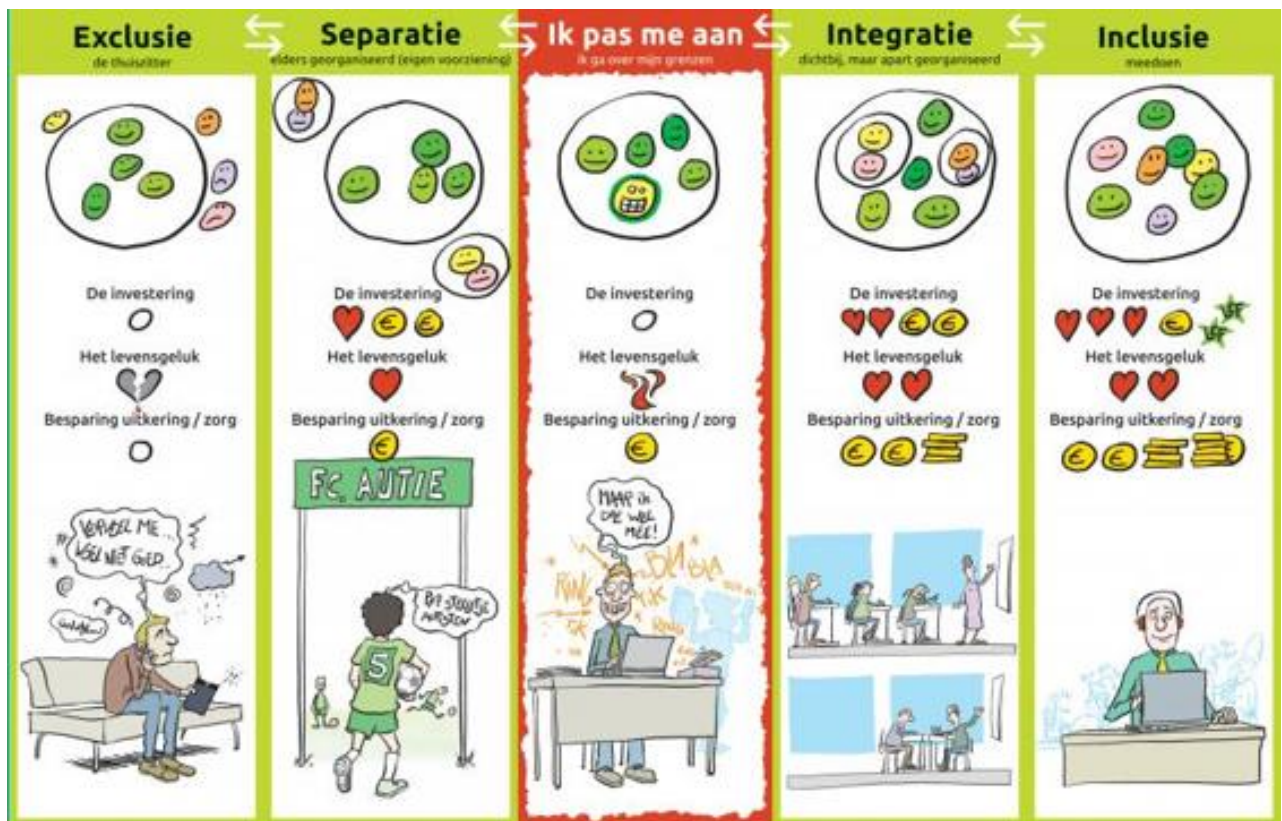
Bestuur	Stuurgroep	Regiegroep	Projectgroepen
←			→
Lucienne Hoogwerf		Adviserend lid (CvB) Lucienne Hoogwerf	
	Voorzitter Bernard van Gils	Actief lid (Voorzitter) Bernard van Gils	
	Sparringspartner Yvette Damen	Actief lid (Leerkracht) Yvette Damen	
	Sparringspartner Petra Nobel	Actief lid (Leerkracht) Petra Nobel	
		Actief lid (Beleids- medewerker O&K) Johan Vos	
		Actief lid (Expertise Centrum) Gemma den Hollander	
		Adviserend lid (SWV) Jack Biskop	
		Adviserend lid (Gemeente Moerdijk) Moniek van der Slikke	
		Begeleidend lid (OOG) Bas Warner	
		Begeleidend lid (OOG) Hanneke van Noort	

Randvoorwaarden

Per projectopdracht stelt de regiegroep de randvoorwaarden op. De belangrijkste randvoorwaarde is dat alle benodigde ruimte steeds weer geschapen en benut dient te worden binnen de haalbare mogelijkheden. En uiteraard dat de stappen in elke fase van het proces bijdragen aan inclusiever onderwijs.

Communicatie en draagvlak

De strategie is vooral om gedragenheid te creëren. De voedingsbodem dient daarom vanaf de werkvloer te komen. De ideeën moeten daadwerkelijk uitgevoerd kunnen worden en kunnen daarom het beste uitgedacht worden door de mensen die met de voeten in de klei staan. Transparantie is een vereiste. Communicatie is een speerpunt. We zijn als regiegroep van mening dat je geen gedragen verandering kunt doorvoeren wanneer de uitvoerders daar niet vanaf de bodem bij betrokken zijn geweest of goed van op de hoogte zijn. Het is een groeiend proces. Een ontwikkeling. We moeten niet te snel willen. Veranderingen hebben tijd nodig. De moeilijkste stap is namelijk niet de verandering op zich, maar de verandering van mindset, van de gedachte dat het anders kan. Inzichten krijgen in processen, denken in mogelijkheden, kansen zien en lef tonen zijn voorwaarden om dit proces goed op gang te krijgen.

De Waarden gaat richting inclusie!

4. Opbrengsten

Met opbrengsten bedoelen we de winst die behaald wordt of de verbetering die plaatsvindt. Dat kan te maken hebben met allerlei zaken. Als we uitgaan van het kind, zal het in eerste instantie moeten gaan om zijn of haar welbevinden. In hoeverre kunnen we dat verhogen? Hoe brengen we dat in kaart en hoe meten we een verhoging?

De opbrengsten zullen ook worden uitgedrukt in financiën. Alleen wanneer de Waarden een blijvend gezonde stichting is, kunnen we garanties geven dat de processen blijven lopen zoals we wensen.

Opbrengsten staan ook voor het werkplezier van leerkrachten en andere medewerkers. Zonder dat plezier zijn mensen niet gemotiveerd en wordt er niet intrinsiek geknokt voor beter onderwijs.

Ouders zijn belangrijke partners in dit proces. Hun tevredenheid is een belangrijke graadmeter om te bepalen of de gevolgde weg aansluit bij hun verwachtingen.

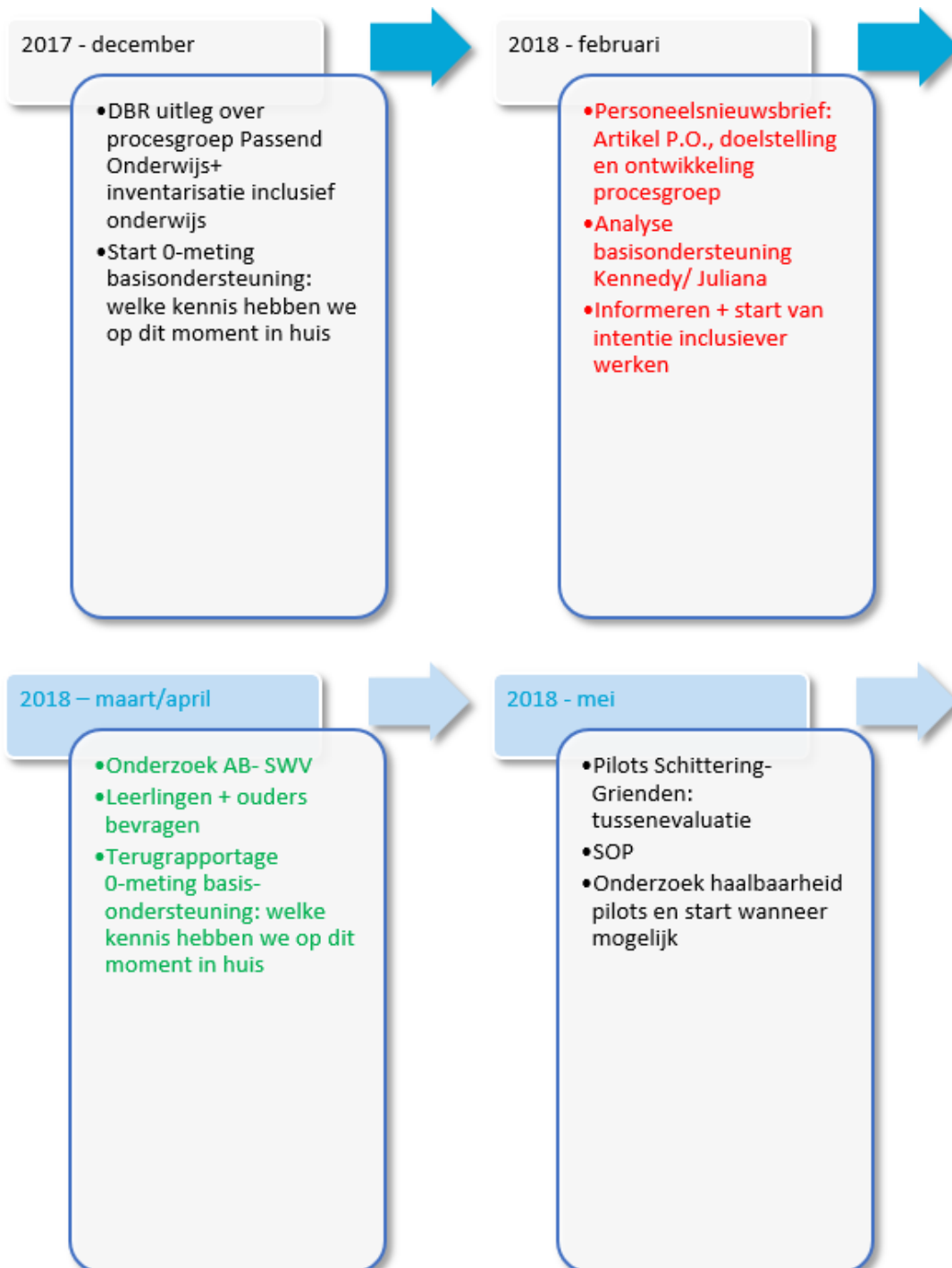
Bij iedere projectopdracht zal steeds beschreven worden wat de doelstelling is en wat de opbrengst moet zijn. Het is vervolgens aan de projectgroep de taak om binnen die kaders een passend antwoord te vinden of om aan te tonen dat de doelstelling geen verstandige zet of haalbare kaart is.

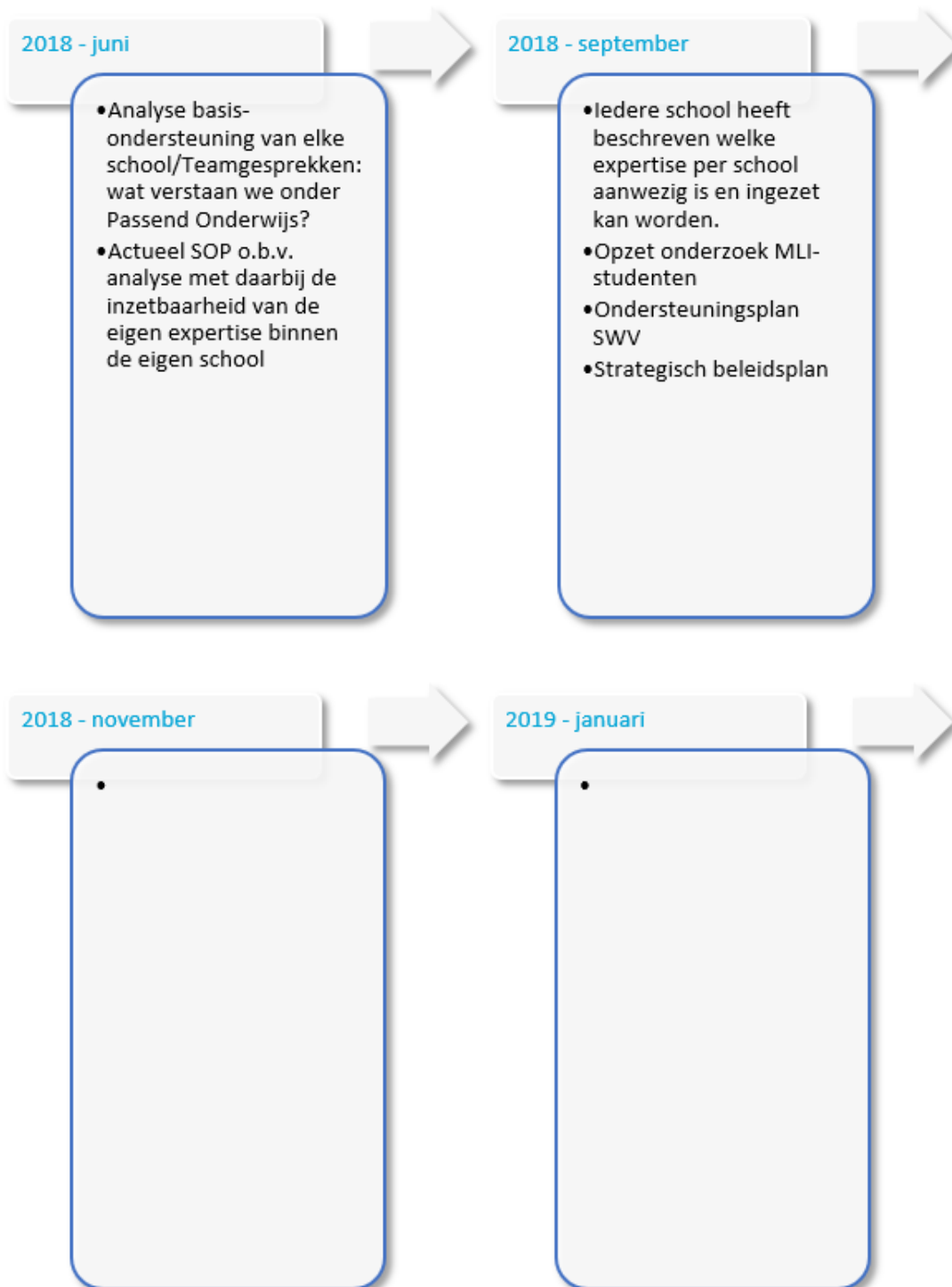
De regiegroep monitort de opbrengsten en actualiseert haar plan en proces steeds weer opnieuw op basis van die gegevens. Er wordt in dat kader gezien daarom geen eindopbrengst geformuleerd.

5. Tijdpad

Zoals al eerder aangegeven is er geen direct tijdpad. Het is geen project dat we volgen en dat kop en staart heeft. We spreken steeds van een proces en dat proces zal constante voortgang hebben. Het is daarom belangrijk dat de uitgezette Projectopdrachten wel steeds gekaderd worden in tijd en dat op die tijdsspannen steeds weer gestuurd wordt. Dit waarborgt de continuïteit en houdt het proces gaande.

De tijdlijn ziet er op dit moment (april 2018) als volgt uit:

Binnen dit tijdpad moet nog een en ander uitgewerkt worden:

- Flyer visie (met herschrijven visiestuk) door Bernard, Hanneke en Moniek
- Terugkoppelingen data: 0-meting met interviews door Petra en Yvette, onderzoek AB swv door Gemma, Pilots Schittering en Grienden door Gemma.
- Wat te doen met deze data in kader van visie door de Regiegroep
- Vervolg basisondersteuning: Gaan we werken met 4D-model? door Gemma
- Communicatie inplannen op tijdslijn: wat wordt wanneer door wie gecommuniceerd en hoe? door Bernard en Moniek

6. Financiën

Het samenwerkingsverband heeft de gelden die niet opgegaan zijn aan arrangementen teruggegeven aan de Waarden. Daarmee is er een startkapitaal dat de eerste stappen in dit proces mogelijk kan maken. Iedere projectopdracht zal worden gekaderd met financiële middelen. De regiegroep werkt met een begroting en legt verantwoording daarover af aan de Controller van de stichting.

Daarnaast wordt er steeds weer opnieuw gezocht naar financieringsmogelijkheden. Te denken valt aan sponsoring vanuit het (Moerdijkse) bedrijfsleven of aan subsidiëring. De controller zal worden gevraagd om daar actief mee aan de slag te gaan, aangestuurd vanuit de regiegroep.

Omdat het een proces is, zonder eind, is het noemen van een eindbedrag niet realistisch.

Er zal een Projectopdracht uitgeschreven worden die ten doel heeft een begroting op te stellen, de financiële middelen in kaart te brengen en aan te geven welke mogelijke financiële input we kunnen aanboren?

7. Ketenpartners

(G)MR

Binnen onze stichting zijn er wettelijke bepalingen over zeggenschap. Deze zeggenschap krijgt gestalte binnen de MR-en van de scholen of de GMR binnen de Waarden.

Beleidszaken worden nauw gecommuniceerd met die geledingen en de wettelijke bepalingen worden daarin trouw opgevolgd.

De MR en GMR kunnen ook actief betrokken worden binnen de projectgroepen, omdat input van ouders via die weg ook erg waardevol kan zijn.

Samenwerkingsverband 30.02

Binnen de Regiegroep heeft de Directeur-bestuurder van het Samenwerkingsverband PO30.02 een vaste plek als adviseur. Dat is een bewuste keus, omdat via die weg de ontwikkeling verzekerd is van de juiste input op het niveau van het samenwerkingsverband. Via deze weg kunnen ook de andere scholen en instanties van buiten de Waarden betrokken worden. Nauwe samenwerking hierin is cruciaal. Het uitgangspunt van de Waarden is namelijk niet om een sterke concurrent te worden, maar juist een nauwe samenwerkingspartner die staat voor hoogwaardig onderwijs. Het gaat er niet om waar een kind op school zit. Het gaat erom dat dat kind de best passende vorm van onderwijs krijgt aangeboden. De ene keer zal dat binnen de Waarden zijn, maar de andere keer niet. Door het samenwerkingsverband zo nauw te verbinden aan dit proces ontstaat een wisselwerking waar alle partijen profijt van zullen hebben.

De samenwerkingsverbanden zijn wettelijk verantwoordelijk om een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen te realiseren en wel zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken, Leerlingen die extra ondersteuning behoeven dienen een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen. In het recente regeerakkoord is de positie van de samenwerkingsverbanden verder verstevigd, bijvoorbeeld op het gebied van thuiszitters (wettelijk verplichte doorzettingsmacht). Ook is duidelijk dat de samenwerkingsverbanden een belangrijke rol hebben te vervullen in de bovenregionale afstemming onderwijs-jeugdhulp, die op het niveau van een afzonderlijk schoolbestuur niet altijd kan worden gerealiseerd.

Om tot een succesvolle implementatie en transformatie van passend onderwijs in de regio, in samenhang met jeugdhulp, te komen is samenwerking tussen schoolbesturen en samenwerkingsverbanden noodzakelijk. Vanuit de verschillende verantwoordelijkheden en invalshoeken en met de bedoeling om in co-creatie te ontwikkelen en waar mogelijk nú al in praktijk te brengen wat de toekomst van ons vraagt.

De samenwerkingsverbanden zijn voor passend onderwijs de “ogen en oren” in de regio, waar de transformatie een “gezicht” krijgt. Andersom signaleren en ervaren zij de witte vlekken, de situaties waar samenwerking ontbreekt en zien zij wat noodzakelijk is om goede praktijken te borgen en verder te brengen.

Gemeente

De gemeente wordt vaak gezien als partner wanneer het gaat om gebouwen. Vanuit die gedachte zou je kunnen denken dat de gemeente geen serieuze partner is in dit proces. Wij hebben daar een andere mening over, omdat wij van mening zijn dat zorg en onderwijs hand in hand dienen te gaan. Een kind ontwikkelt zich het beste wanneer zorg en onderwijs nauw op elkaar zijn afgestemd. Daarmee breng je de gemeente, in de zin van o.a. CJG, heel dicht bij het onderwijs. Het beleidskader “Zorg voor Jeugd” is onlangs verschenen. Ook daarin is het uitgangspunt om gezamenlijk op te trekken ten behoeve van de beste zorg aan kinderen.

We weten ook dat onze gebouwen niet altijd even praktisch zijn ingesteld als het gaat om andersoortig onderwijs. Gebouwelijke zaken spelen dus wel degelijk een rol.

De Waarden heeft het grootste voedingsgebied in Moerdijk. Moerdijk als industriële plek biedt kansen en mogelijkheden te over. We maken daar nagenoeg geen gebruik van. Daarin zou de gemeente een grote rol kunnen spelen. Naast de gemeente Moerdijk, heeft Stichting de Waarden ook te maken met andere gemeenten. Ook daar zou contact gezocht mee moeten worden vanuit dezelfde filosofie.

Toevoegen: LEA (hebben al aantal opdrachten geconcretiseerd), VVE, ontwikkeling Kindcentra, Leerlingenvervoer. Vooral het huidige naar binnen gekeerde proces ombuigen naar naar buiten gericht. Buiten de scholen valt erg veel te halen.

Kortom er liggen erg veel kansen en onontgonnen mogelijkheden als het gaat tussen samenwerking tussen de Waarden en de gemeenten. Vandaar dat de gemeente Moerdijk ook een afvaardiging als actief adviserend lid heeft binnen de Regiegroep.

Overige ketenpartners

Wie zijn de overige stakeholders en wat is hun rol?

De projectopdracht die hier ligt is om uit te zoeken welke overige partijen van waarde zouden kunnen zijn in dit proces. Wat zeker is, is dat een waardevolle toevoeging van ouders en met name de kinderen zelf in het proces hier beschreven dienen te worden.

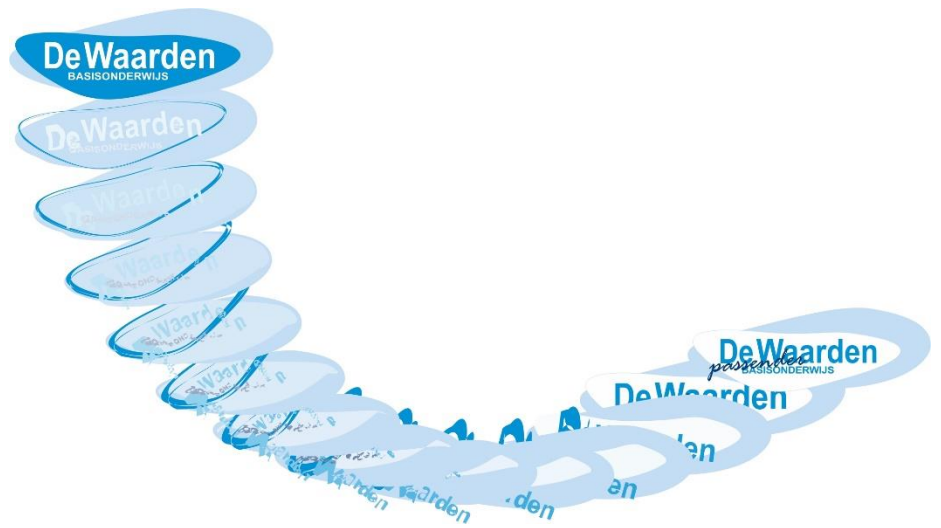
Bijlage 1: Activiteitenplanning

Actie	Actiehouder	Afgesproken d.d.	Deadline d.d.

Bijlage 2: Communicatieplan

Het slagen van een plan hangt veelal af van goede communicatie. Zeker in een proces als dit, kan communicatie het resultaat maken of breken. Er zullen daarom heldere en transparante communicatiekanalen opgezet moeten worden. Afspraken worden gemaakt over wie de communicatie verzorgt. En er zal een actief PR-beleid gevoerd moeten worden. Het lijkt raadzaam om daar een communicatieprofessional op los te laten en een degelijk communicatieplan te laten opstellen. In dat communicatieplan zal worden opgenomen wat door wie, met wie en hoe gecommuniceerd dient te worden. Dit zal in een projectopdracht worden uitgewerkt.

Bijlage 3: Projectopdracht

Projectopdracht:

Projectnaam:

Vorbereidingsperiode:

Probleemstelling:

Doelstelling:

Vraagstelling:

Projectgroepsleden:

EERSTE TRANCHE

Presentatiedatum eerste tranche:

Projectantwoord:

Analyse-verantwoording:

Strategiebepaling:

Tips ter verbetering en kritische vragen:

TWEEDE TRANCHE

Presentatiedatum tweede tranche:

Projectantwoord:

Analyse-verantwoording:

Strategiebepaling:

Vaststelling

Vaststelling en borging:

Evaluatiedatum:

Evaluatie

Wat ging goed?
Wat kan beter?
Hoe ervaren de kinderen het?
Hoe ervaren de ouders het?
Hoe ervaren de leerkrachten het?
Is de doelstelling behaald?
Staat de opbrengst in verhouding tot de inspanning?
Overige opmerkingen:
Hoe gaan we verder?

Bijlage 4: Todo

Rollen binnen regiegroep in schema zetten

Toevoegen LEA (gemeente)

Tijdpad zaken uitwerken